

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4100-02-07/2013

P/13/144

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/144 - „Wykonanie budżetu państwa w 2012 roku – część 85/24 województwo śląskie”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Maria Talik, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85054 z dnia 17 stycznia 2013 r., 2. Anna Loppe, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85070 z dnia 6 lutego 2013 r., 3. Katarzyna Gradzik, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 85055 z dnia 17 stycznia 2013 r. <p style="text-align: right;">[Dowód: akta kontroli str. 1-6]</p>
Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice, REGON 276284638
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Sekuła, Marszałek Województwa Śląskiego <p style="text-align: right;">[Dowód: akta kontroli str. 7-8]</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planowania i wydatkowania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą sformułowania powyższej oceny były pozytywne oceny częściowe następujących obszarów: planowanie i rozliczenie dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami², sporządzenie sprawozdania o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem ww. zadań (Rb-50) za IV kwartał 2012 r. oraz wykorzystanie środków na realizację wybranych operacji finansowanych z udziałem środków europejskich³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Opis stanu faktycznego

1.1. Województwo Śląskie⁴ w 2012 r. na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, dalej zwanych „zadaniami zleconymi”, zaplanowało środki⁵ pochodzące z dotacji z budżetu państwa w łącznej wysokości: plan pierwotny -

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Szczegółowym badaniem w ww. zakresie objęto dwa, wskazane poniżej (w punkcie III.1.1), zadania.

³ Badaniem objęto próbę wydatków w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (zwany dalej „PROW”), co szczegółowo opisano w punkcie III.4 wystąpienia.

⁴ Samorząd Województwa Śląskiego, dalej zwany „Województwem”. Zadania te realizowane były przez Urząd Marszałkowski bądź pozostałe jednostki organizacyjne Województwa.

⁵ W kwotach wskazanych powyżej ujęto środki zaplanowane w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej: 2210, 6510, 6518 i 6519 (tj. środki podlegające wykazaniu w sprawozdaniach Rb-50 za 2012 r.).

Nie ujęto natomiast środków w ramach PROW na gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi zaplanowanych w § 6517 (plan pierwotny - 8 300 000 zł, plan po zmianach - 5 643 924 zł). W „Planie finansowym zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej na 2012 rok” (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19.12.2011 r.), środki te ujęto w odrębnym punkcie, tj. pkt C pt. „Plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej finansowanych z budżetu środków europejskich”.

53 894 000 zł (środki przyznane na realizację ogółem 16 zadań zleconych⁶), plan po zmianach - 71 275 571 zł (środki przyznane na realizację ogółem 19 zadań zleconych⁷).

[Dowód: akta kontroli str. 315-319, 380-382, 488-496]

Badaniu, w zakresie sposobu oszacowania wielkości środków potrzebnych na realizację zadań zleconych oraz przekazywania tych informacji dysponentowi części budżetowej (Wojewodzie Śląskiemu⁸), poddano dwa zadania: „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” oraz „wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów”. Na realizację ww. zadań zaplanowano i otrzymano największe środki dotacji celowych z budżetu państwa. Ustalono:

1) Zadanie „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych”. Jednostką bezpośrednio realizującą to zadanie był Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach⁹ (jednostka budżetowa podległa Zarządowi Województwa¹⁰). Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu, sprawowanie nadzoru nad ŚZMiUW należało do zakresu działania Wydziału Terenów Wiejskich Urzędu¹¹.

[Dowód: akta kontroli str. 295-296, 309-310, 315-316, 811-816]

Szczegółowego oszacowania potrzeb finansowych związanych z realizacją powyższego zadania w 2012 r. dokonał ŚZMiUW. Zakres niezbędnych prac oszacowano w oparciu m.in. o dane z corocznych przeglądów wiosennych przeprowadzanych przez pracowników ŚZMiUW, wyniki przeprowadzanych ocen technicznych obwałowań oraz wnioski innych jednostek samorządu terytorialnego lub osób fizycznych, po ich stosownej weryfikacji. Koszty wykonania tych prac ŚZMiUW szacował na podstawie informacji o kosztach podobnych zadań poniesionych w latach poprzednich oraz kosztorysów inwestorskich sporządzanych na podstawie dokumentacji technicznej (projektowej). Zebrane w ten sposób informacje o potrzebach zweryfikowano następnie w aspekcie organizacyjnych i prawnych możliwości wykorzystania środków przez jednostkę (biorąc pod uwagę m.in. przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych, zawarcie i nadzorowanie umów z wykonawcami robót). Stanowiły one podstawę do opracowania stosownych materiałów planistycznych, które przedłożono dysponentowi środków budżetowych (Wojewodzie) na etapie opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej na 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 829, 836-891]

Zgłoszone Wojewodzie przez Województwo potrzeby (według materiałów planistycznych do projektu ustawy budżetowej na 2012 r.)¹² w zakresie środków dotacji z budżetu państwa na realizację ww. zadania wyniosły:

a) w rozdziale 01008 (§ 2210, § 6510, § 6519) łącznie 41 114 000 zł, z tego na:

- utrzymanie (remont, konserwację i eksploatację) cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz opracowanie ewidencji¹³ (§ 2210) - 24 100 000 zł;
- inwestycje melioracyjne, w tym „Program dla Odry-2006” (§ 6510) - 9 480 000 zł;
- gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (w ramach realizacji objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013¹⁴ działania 125 -

⁶ Odpowiednio w rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 01005, 01008, 01041, 60003, 71012, 71013, 75011, 85156, 85195, 85212, 85332, 90005, 90002 i 71005.

⁷ W rozdziałach klasyfikacji budżetowej jak powyżej oraz ponadto w rozdziałach: 01095, 01078, 85226 i 90024.

⁸ Dalej zwanemu „Wojewodą”.

⁹ Dalej zwany „ŚZMiUW”.

¹⁰ Stosownie do § 2 i § 4 Statutu ŚZMiUW, stanowiącego załącznik do uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28.12.1999 r. ze zmianami (tekst jednolity: załącznik do uchwały Sejmiku z dnia 17.05.2012 r.).

¹¹ Dalej zwanego „Wydziałem TW”.

¹² Załącznik do pisma Dyrektora Wydziału TW z dn. 16.03.2011 r. nr TW.PB.3020.2.2011 (w tym m.in. druki RZ-2 i RZ-11).

¹³ Ewidencja śródlądowych wód powierzchniowych, stanowiących własność publiczną, istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, o której mowa w art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.). Potrzeby związane z opracowaniem ewidencji oszacowano na 100 000 zł, a potrzeby związane z utrzymaniem (remont, konserwacja i eksploatacja) cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych - na 24 000 000 zł.

„Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”¹⁵): w § 6510 - 3 846 000 zł i § 6519 - 3 688 000 zł (łącznie 7 534 000 zł); ponadto, w § 6517 - 11 066 000 zł.

b) w rozdziale 01078 (§ 6510): 14 092 000 zł na realizację „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”.

[Dowód: akta kontroli str. 835-869]

Ponadto zgłoszone zostały następujące potrzeby:

- pismem z dnia 20.12.2011 r. Wojewoda poinformował, że w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. przewidziano środki finansowe na usuwanie skutków klęsk żywiołowych. W odpowiedzi, pismem z dnia 09.01.2012 r., przekazano Wojewodzie listę zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych planowanych do realizacji w 2012 r., proponowanych do dofinansowania ze środków budżetu państwa. Zgłoszone w ww. zakresie potrzeby Województwa (rozdz. 01078 § 2210) wyniosły łącznie 9 284 000 zł,
- pismem z dnia 24.01.2012 r., w nawiązaniu do pisma Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry-2006” z dnia 16.12.2011 r., przekazano Wojewodzie projekt listy zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji w 2012 r. przy udziale środków rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na „Program dla Odry-2006”. Wnioskowano o kwotę dotacji, pochodzącej z ww. rezerwy celowej, w łącznej wysokości 3 251 000 zł (rozdz. 01008 § 6510).

[Dowód: akta kontroli str. 899-912]

Na realizację przedmiotowego zadania w 2012 r. przyznano Województwu, według planu pierwotnego i planu po zmianach, środki dotacji:

a) w rozdziale 01008 (§ 2210, § 6510, § 6519) w kwocie: plan pierwotny - 8 215 000 zł, plan po zmianach - 14 968 339 zł, w tym środki na:

- utrzymanie cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (§ 2210, plan pierwotny - 2 076 000 zł, plan po zmianach 8 828 606 zł);
- inwestycje melioracyjne, w tym „Program dla Odry-2006” (§ 6510, plan pierwotny - 489 000 zł, plan po zmianach 2 174 790 zł). Środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na „Program dla Odry-2006”¹⁶ (w kwocie 1 050 000 zł¹⁷) przyznano Województwu zgodnie z decyzją Ministra Finansów z dnia 30.04.2012 r. (uchwała Zarządu Województwa o zwiększeniu dotacji i wydatków z dnia 18.05.2012 r.).
- gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (w § 6510 i 6519 zaplanowano łącznie: plan pierwotny - 5 650 000 zł, plan po zmianach - 3 964 943 zł)¹⁸. Ponadto, w § 6517 (budżet środków europejskich - wyprzedzające finansowanie części unijnej) zaplanowano środki w kwocie: plan pierwotny - 8 300 000 zł, plan po zmianach 5 643 924 zł¹⁹.

b) w rozdziale 01078 (§ 2210 i § 6510) w kwocie 11 040 726 zł (plan po zmianach). W planie pierwotnym w rozdziałach tych nie zaplanowano środków dotacji na realizację zadań zleconych. Środki, które przyznano Województwu, zgodnie z dwiema decyzjami Ministra Finansów z dnia 31.05.2012 r., pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa (cz. 83 poz. 4). Przyznane środki przeznaczono na:

---

¹⁴ Dalej jako „PROW”. Środki na realizację zadań w ramach PROW, z tego: środki pochodzące z budżetu środków europejskich (§ 6517) oraz środki pochodzące z budżetu państwa (§ 6519 i 6510). W § 6517 - koszty kwalifikowalne podlegające refundacji ze środków UE (wyprzedzające finansowanie części unijnej) § 6519 - koszty kwalifikowalne stanowiące wkład krajowy w realizację PROW (udział własny budżetu państwa); § 6510 - koszty niekwalifikowalne (środki budżetu państwa na podatek VAT i inne koszty towarzyszące).

¹⁵ Dalej jako „działanie 125”.

¹⁶ Rezerwa celowa budżetu państwa - część 83, poz. 18.

¹⁷ Po zmianach 840 790 zł.

¹⁸ W rozdziale 01008 w sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach za 2012 r. ujęto środki dotacji zaplanowane w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej: 2210, 6510 i 6519.

¹⁹ W „Planie finansowym zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej na 2012 rok” (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19.12.2011 r.), środki te ujęto w odrębnym punkcie, tj. pkt C pt. „Plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej finansowanych z budżetu środków europejskich”.

- usuwanie skutków powodzi w korytach cieków i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (§ 2210, plan po zmianach 4 382 999 zł);
- realizację „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” (§ 6510, plan po zmianach 6 657 727 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 315-319, 324, 328, 330, 380-382, 354-358, 363, 468-483, 488-493]

Wysokość przyznanych Województwu dotacji z budżetu państwa na realizację w 2012 r. zadania zleconego „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” była niewystarczająca w stosunku do potrzeb. Województwo występowało do Wojewody o dodatkowe środki (m.in. pismem z dnia 09.02.2012 r. Członek Zarządu Województwa wystąpił do Wojewody o podjęcie w tej sprawie interwencji w Ministerstwie Finansów), jak również dofinansowało realizację przedmiotowego zadania środkami własnymi, co szczegółowo omówiono w punkcie III.2.1 i III.2.3 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 324, 830-831, 835, 913-933]

2) Zadanie „wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów”. Zadanie to w 2012 r. należało do zakresu działania Wydziału Publicznego Transportu Zbiorowego, a uprzednio Wydziału Komunikacji i Transportu Urzędu.

Pismem z dnia 15.03.2011 r. Wydział Komunikacji i Transportu Urzędu przedłożył Wojewodzie materiały do projektu ustawy budżetowej na 2012 r. Wysokość środków dotacji potrzebnych na realizację powyższego zadania oszacowano na kwotę 35 000 000 zł, analizując wydatkowanie z lat poprzednich oraz przyjmując, że średnia skala podwyżek cen biletów autobusowych będzie kilkuprocentowa, ilość sprzedanych biletów szkolnych dla młodzieży i studentów wzrośnie w wyniku zmiany środka transportu (likwidacja linii kolejowych) oraz wzrośnie liczba przewoźników, z którymi będą zawarte kolejne umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 685, 687-689]

Na realizację zadania dotyczącego wyrównywania przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów zaplanowano środki w rozdziale 60003 (§ 2210) w kwocie: plan pierwotny - 33 500 000 zł, plan po zmianach - 30 000 000 zł. Zmniejszenia planu w listopadzie 2012 r. (decyzja Wojewody z dnia 12.11.2012 r., uchwała Zarządu Województwa z dnia 20.11.2012 r.), z uwagi na rezygnację części przewoźników, z którymi zawarto umowy w sprawie dopłat, z wykonywania części przewozów i wygaszanie przez nich zezwoleń na wykonywanie tych przewozów.

[Dowód: akta kontroli str. 293,294, 306-307, 315-316, 331, 354-359, 380-382, 484-493, 696-700, 716]

1.2. Pismem z dnia 20.10.2011 r. (wpływ do Urzędu: 21.10.2011 r.) Wojewoda poinformował Województwo o kwotach (wskaźnikach) dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, ustalonych w przyjętym przez Radę Ministrów projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. (w łącznej kwocie 53 894 000 zł²⁰), natomiast w dniu 03.04.2012 r. Wojewoda przekazał informację o ostatecznych kwotach ww. dotacji według ustawy budżetowej (łącznie 53 890 000 zł²¹),

²⁰ Oprócz dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w informacji Wojewody ujęto także:

a) dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych Województwa (w § 2230) w łącznej wysokości 2 330 000 zł;

b) środki w rozdziale 05011 (w §§: 2000, 2008, 2009, 6200, 6208 i 6209) w wysokości 796 000 zł. W „Planie finansowym zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej na 2012 rok” (przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19.12.2011 r.), środki te ujęto w odrębnym punkcie, tj. pkt B pt. „Zadania realizowane w ramach porozumień z organami administracji rządowej”. Natomiast środki na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami (podlegające wykazaniu w sprawozdaniu Rb-50) ujęto w punkcie A pt. „Plan finansowy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej”.

²¹ Jak uprzednio, w informacji Wojewody, oprócz dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, ujęto także: dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych Województwa (w § 2230) w łącznej kwocie 2 330 000 zł oraz środki w rozdziale 05011 (w §§: 2000, 2008, 2009, 6200, 6208 i 6209) w kwocie 796 000 zł.

z zachowaniem terminów określonych w art. 143 i 148 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²².

[Dowód: akta kontroli str. 336-344, 364-369]

1.3. Pismem z dnia 21.10.2011 r. Dyrektor Wydziału Finansowego Urzędu - Zastępca Skarbnika Województwa przekazała dyrektorom poszczególnych wydziałów Urzędu kserokopię ww. pisma Wojewody z dnia 20.10.2011 r. informującego o kwotach dotacji ustalonych w przyjętym przez Radę Ministrów projekcie ustawy budżetowej, a pismem z dnia 06.04.2012 r. przekazała im kserokopię pisma Wojewody z dnia 03.04.2012 r. informującego o ostatecznych kwotach dotacji według ustawy budżetowej²³.

Informacje o kwotach dotacji celowych na 2012 r. właściwe wydziały przekazały do poszczególnych jednostek podległych, bezpośrednio realizujących poszczególne zadania zlecone. Wydział TW informacje te przekazał do SZMiUW (dotyczy środków dotacji w rozdziałach 01008 i 01078 na realizację zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych”) pismami z dnia: 21.10.2011 r. (informacja o wskaźnikach dotacji wg projektu ustawy budżetowej przyjętego przez Radę Ministrów), 16.11.2011 r. (informacja o kwotach dotacji celowych wg projektu uchwały budżetowej na 2012 r.), 05.01.2012 r. (w związku z podjęciem przez Zarząd Województwa uchwały z dnia 05.01.2012 r. w sprawie opracowania planu wykonawczego budżetu Województwa na 2012 r.) i 11.04.2012 r. (informacja o ostatecznych kwotach dotacji wg przyjętej ustawy budżetowej na 2012 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 370-379, 564, 577-582, 594, 646-647, 655-658, 661, 667-670, 830, 892-896]

Spośród realizowanych zadań zleconych, na które otrzymano w 2012 r. dotacje z budżetu państwa, dwanaście zadań realizował bezpośrednio Urząd (właściwe merytorycznie wydziały), a sześć zadań²⁴ realizowały inne jednostki²⁵. W dwóch przypadkach („prace geodezyjno-urządzeniowe na potrzeby rolnictwa” - rozdział 01005 oraz „opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu” - rozdział 85156) środki dotacji na realizację ww. zadań wykorzystywane były przez więcej niż jedną jednostkę (w pierwszym przypadku - przez Beskidzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych oraz Częstochowskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, w drugim - przez placówki oświatowe). W przypadkach tych podziału środków dokonano na podstawie: w pierwszym przypadku - analizy zgłoszonych przez gminy i powiaty do opracowania „Programów prac urządzeniowo-rolnych” i „Założeń do projektu scalenia gruntów oraz Studium środowiskowego wraz z oceną wpływu projektu na środowisko” (przy podziale obiektów do realizacji pomiędzy Biura uwzględniono, celem minimalizacji kosztów dojazdów, ich położenie względem siedzib Biur); w drugim - aktualnego planu szkół i placówek (najbardziej aktualnej liczby uczniów).

[Dowód: akta kontroli str. 315-319, 322-323, 381-382, 563-564, 576, 661, 666]

Podziału przyznanych Województwu środków dotacji celowej z budżetu państwa w kwocie 2 146 000 zł na realizację zadania „utrzymanie w samorządzie województwa stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej” (rozdział 75011) Wydział

²² Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm., dalej zwana „ufp”.

²³ Ponadto, pismem z dnia 14.11.2011 r., stosownie do art. 248 ust. 1 ufp, Dyrektor Wydziału Finansowego poinformowała dyrektorów wydziałów o proponowanych wielkościach dochodów i wydatków, w tym m.in. w zakresie zadań zleconych, przewidzianych do realizacji przez te wydziały lub jednostki podległe według projektu uchwały budżetowej Województwa na 2012 r., natomiast pismem z dnia 05.01.2012 r. przekazała wydziałom m.in. stosowne fragmenty planu wykonawczego budżetu Województwa na 2012 r. Jednocześnie zobowiązano dyrektorów ww. wydziałów do poinformowania podległych jednostek o wielkościach ujętych w projekcie uchwały budżetowej, a następnie, stosownie do art. 249 ust. 1 pkt 1 ufp, o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz o wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

²⁴ Bez zadania zleconego w rozdziale 85332, które w 2012 r. nie było przez Województwo realizowane, co szczegółowo opisano w punkcie III.2.1 wystąpienia.

²⁵ Odpowiednio: SZMiUW w Katowicach (rozdziały: 01008 i 01078), Beskidzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Żywcu i Częstochowskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Częstochowie (rozdział 01005), Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach (rozdział 71012), Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego (rozdziały: 85212 i 85226), placówki oświatowe (rozdział 85156).

Organizacyjny i Kadr Urzędu dokonał na podstawie otrzymanego z wydziałów merytorycznych imiennego wykazu pracowników realizujących zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Wykaz ten obejmował ogółem 51 pracowników (49,5 etatów). Środki dotacji podzielono na poszczególne działania (w tym: „Programy ochrony powietrza” – 8 etatów, „System zagospodarowania odpadów komunalnych” – 13 etatów, „Wydawanie rozstrzygnięć administracyjnych w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi w sprawach indywidualnych wg prawa wodnego” - 8,5 etatów, „Prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego, działalnością wojewodów i funkcjonowaniem zespolonej administracji rządowej” – 20 etatów).

[Dowód: akta kontroli str. 539-541, 543-544, 547]

Środki w rozdziałach 01008 i 01078, na realizację zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych”, przekazywano ŚZMiUW jako jednostce bezpośrednio realizującej to zadanie i wydatkowane przez nią w oparciu o zatwierdzone plany rzeczowo-finansowe. Środki w rozdziale 60003 przekazywano przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe, stosownie do zawartych z nimi przez Zarząd Województwa umów. Szczegółowo omówiono to w punkcie III.2.4 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 381, 383-384, 389, 517, 525-527, 728-742, 764, 964-988]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Wykorzystanie dotacji.

Opis stanu faktycznego

2.1. Z otrzymanych w 2012 r. dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami (w łącznej kwocie 70 360 206,92 zł)²⁶ Województwo wykorzystało łącznie 67 677 512,15 zł, tj. 96,19%. Jeszcze w trakcie roku budżetowego zwrócono środki dotacji w łącznej kwocie 1 192 785,41 zł., natomiast w dniu 15.01.2013 r., zgodnie z art. 168 ust. 1 upf, Województwo zwróciło na rachunek Wojewody środki niewykorzystane w łącznej kwocie 1 489 909,36 zł. Poniżej przedstawiono wybrane przypadki zwrotów dotacji:

1) zwroty w trakcie roku budżetowego zadań:

- w ramach zadania „wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów” (rozd. 60003) - w dniu 19.12.2012 r. zwrócono 1 078 984,99 zł (3,60% otrzymanych²⁷ na to zadanie środków dotacji),
- w ramach zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” (rozd. 01008) - w dniu 14.11.2012 r. zwrócono 61 015 zł (0,24% otrzymanych na to zadanie środków),
- w ramach zadania „udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie solanek, wód leczniczych termalnych” (rozd. 71005) - w dniu 21.12.2012 r. zwrócono 6 000 zł (100% środków otrzymanych),
- w ramach zadania „finansowanie świadczeń pieniężnych wypłacanych poborowym oraz kosztów obsługi na podstawie ustawy o służbie zastępczej²⁸” (rozd. 85332) - w dniu 07.08.2012 r. zwrócono 4 300 zł (100% środków otrzymanych),
- w ramach zadania „przeprowadzanie egzaminów w zakresie gospodarowania odpadami” (rozd. 90002) – w dniu 21.12.2012 r. zwrócono 18 3000,26 zł (96,32% środków otrzymanych),

[Dowód: akta kontroli str. 315-321, 387-388, 414-433]

2) zwroty po zakończeniu roku budżetowego:

- w ramach zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” (rozd. 01008) zwrócono 952 788,32 zł (3,79% środków otrzymanych),

²⁶ Kwota ta obejmuje środki dotacji, które wpłynęły do Województwa (w tym również środki w łącznej kwocie 1 192 785,41 zł, które następnie, jeszcze w trakcie roku budżetowego 2012, zostały zwrócone na rachunek Wojewody).

²⁷ Według wpływu środków na rachunek budżetu Województwa, tj. jak w przypisie 27.

²⁸ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. Nr 223, poz. 2217 ze zm.), dalej zwana „ustawą o służbie zastępczej”.

- w ramach zadania Pomoc techniczna PROW (rozd. 01041) - 315 539,53 zł (6,04% środków otrzymanych),
- w ramach zadania „organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych” (rozd. 85226) zwrócono 161 202,84 zł (5,13% środków otrzymanych).

[Dowód: akta kontroli str. 315-321, 387-388, 434-451]

W odniesieniu do ww. zadań, poszczególne wydziały Urzędu wskazały następujące przyczyny niewykorzystania otrzymanych środków dotacji:

1) rozdział 71005 (zwrot 100% otrzymanych²⁹ na to zadanie środków dotacji): Na zadanie „udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie solanek, wód leczniczych i termalnych” otrzymano dotację w wysokości 6 000 zł. W 2012 r. do Wydziału wpłynęły dwa wnioski w sprawie udzielenia koncesji na wydobywanie wód leczniczych. Z uwagi na to, że wnioski wpłynęły pod koniec roku (pierwszy w dniu 08.11.2012 r. i po uzupełnieniu w dniu 14.12.2012 r., drugi w dniu 27.11.2012 r.) nie było możliwości wykorzystania dotacji. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu dotacja ta nie wystarczała na zatrudnienie dodatkowej osoby i mogła być wykorzystana wyłącznie incydentalnie, na zlecenie opracowania opinii przez eksperta.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 550, 556]

2) rozdział 85332 (100% dotacji): Na zadanie „finansowanie świadczeń pieniężnych wypłacanych poborowym oraz kosztów obsługi na podstawie ustawy o służbie zastępczej” otrzymano dotację w wysokości 4 300 zł. Z uwagi na fakt, że z dniem 01.01.2010 r. zawieszono obowiązek odbywania zasadniczej służby wojskowej³⁰, a tym samym obowiązek odbywania służby zastępczej, zawieszeniu uległy również zadania związane z finansowaniem świadczeń pieniężnych wypłaconych poborowym. Plan finansowy w przedmiotowym zakresie opracowano w oparciu o kwoty ustalone przez Wojewodę, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (jednostka realizująca zadanie) nie zgłaszał zapotrzebowania na środki dotacji celowej w zakresie zadań zleconych na 2012 r. oraz że kwoty ujęte w planie nie zostaną wykorzystane. Jednakże z uwagi na możliwość wystąpienia w 2012 r. kosztów związanych z przyznanymi do końca 2009 r. świadczeniami (np. wydawanie zaświadczeń), w ramach planowanych kwot ujęto m.in. środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz inne koszty obsługi ww. zadania zleconego (np. czynszu czy mediów oraz innych świadczeń, zgodnie z klasyfikacją budżetową). Ponieważ w 2012 r. nie wystąpiły jednak żadne okoliczności wymagające poniesienia tychże kosztów, dotację celową zwrócono w całości na rachunek Wojewody.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 651-653, 659-660]

3) rozdział 90002 (96,32% dotacji): Na zadanie „przeprowadzenie egzaminów w zakresie gospodarowania odpadami” otrzymano środki dotacji w wysokości 19 000 zł. W 2012 r. do egzaminu przystąpiły dwie osoby, w związku z czym wykorzystano kwotę 699,74 zł, a niewykorzystaną część zwrócono na rachunek Wojewody.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 549, 552, 556]

4) rozdział 01041 (zwrot 6,04% dotacji): Na Pomoc Techniczną PROW otrzymano środki (w §§ 2218, 2219, 6518, 6519) w łącznej wysokości 5 224 912 zł. Kwota 315 539, 53 zł nie wykorzystano m.in. ze względu na: oszczędności po przeprowadzonych postępowaniach przetargowych (łącznie w 32 przypadkach), odstąpienie wykonawców od podpisania umów (dotyczy zamówienia na kalendarze na 2013 r.), oszczędności na skutek przeprowadzenia mniejszej liczby szkoleń dla pracowników, niż wstępnie zaplanowano (co spowodowane było, zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Wydziału TW, brakiem zadowalającej oferty szkoleń specjalistycznych, w szczególności dotyczących zagadnień PROW, a także brakiem możliwości uczestnictwa pracowników w szkoleniach z uwagi na obowiązki służbowe bądź też urlopy wychowawcze lub macierzyńskie), oszczędności dotyczące

²⁹ Według wpływu środków na rachunek Województwa, tj. jak w przypisie 27.

³⁰ Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278).

wynagrodzeń wraz z pochodnymi (w związku ze zmianami umów o pracę, awansami, urlopami macierzyńskimi, zwolnieniami lekarskimi, mniejszą niż zakładano liczbą podróży służbowych itp.).

[Dowód: akta kontroli str. 315, 320, 833, 994, 1000, 1167]

5) rozdział 85226 (5,13 % dotacji): Na zadanie „organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych” otrzymano dotację w wysokości 3 145 119 zł, wykorzystano 2 983 916,16 zł. Pismem z dnia 17.08.2011 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego (jednostka realizująca ww. zadanie, nadzorowana przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu, w ramach struktur której funkcjonuje m.in. Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny wraz z filiami) przekazał informację o szacowanych wielkościach na realizację w 2012 r. ww. zadania³¹. Potrzeby oszacowano na kwotę 3 384 300 zł. Zgodnie z decyzją Ministra Finansów z dnia 10.01.2012 r. dotacja wyniosła 1 405 000 zł. Środki te wystarczyć miały, stosownie do pisma Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego³² z dnia 29.12.2011 r., na wynagrodzenia z narzutami pracowników publicznych ośrodków adopcyjno-opiekuńczych i pokrycie pozostałych kosztów funkcjonowania tych ośrodków w okresie pierwszego półrocza 2012 r. oraz na pokrycie w 2012 r. kosztów funkcjonowania niepublicznych ośrodków adopcyjnych, o których mowa w art. 245 ust. 1³³ ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej³⁴. Pismem z dnia 18.01.2012 r. Województwo zwróciło się do Wojewody o zwiększenie dotacji o kwotę 1 979 300 zł. Zgodnie z decyzją Ministra Finansów z dnia 04.07.2012 r. zwiększono dotację o 870 000 zł, a decyzją z dnia 12.10.2012 r. o kolejną kwotę 870 119 zł (przyznane środki pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa - część 83, poz. 53). W związku z powyższym, zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej³⁵, niepełne wykorzystanie środków spowodowane było w szczególności brakiem możliwości harmonijnego planowania wydatków na przestrzeni całego roku (zwiększenie dotacji dopiero w drugiej połowie roku).

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 593-594, 596, 600, 602-604, 608-610, 633-635, 644-645]

6) rozdział 60003 (3,60% dotacji): Na zadanie „wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów” otrzymano dotację w wysokości 30 000 000 zł, wykorzystano 28 921 015,01 zł. Przyznane środki rozdysponowano w oparciu o przedstawione przez przewoźników rozliczenia (w umowach z przewoźnikami nie dookreślano kwoty, gdyż przekazywanie środków wynika z faktycznej sprzedaży biletów ulgowych i ustawowego poziomu dofinansowania do poszczególnych typów biletów ulgowych). Niepełne wykorzystanie środków i ich zwrot (w kwocie 1 078 984,99 zł) wynikły z niższej niż zakładano sprzedaży biletów ulgowych oraz rezygnacji przez przewoźników z części obsługiwanych linii, na których sprzedawane były m.in. bilety ulgowe.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 320, 686, 695, 706, 760-764, 769-794]

7) rozdział 01008 (4,04% dotacji otrzymanej na to zadanie, z tego 0,24% w dniu 14.11.2012 r. i 3,80% w dniu 15.01.2013 r.): Na zadanie „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” otrzymano środki dotacji z budżetu państwa w łącznej wysokości 25 116 330,14 zł³⁶, z tego w rozdziale 01008 - 14 477 881,03 zł³⁷. Nie wykorzystano środków w łącznej kwocie 1 013 803,32 zł³⁸ z uwagi m.in. na: oszczędności występujące po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych; niższe

³¹ Wynikającego z art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.).

³² Dalej jako „ŚUW”. Pismo skierowane do Dyrektora ROPS.

³³ Niepubliczne ośrodki adopcyjne, którym marszałek województwa zobowiązany jest zlecić prowadzenie ośrodka adopcyjnego, w związku z przeprowadzeniem przez nie w 2010 r. co najmniej 20 procedur adopcyjnych zakończonych przysposobieniem dziecka.

³⁴ Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm., dalej zwanej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”.

³⁵ Odpowiedź na pytanie skierowane przez kontrolera NIK do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu, opracowana przez Wydział w porozumieniu z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

³⁶ Bez środków z budżetu środków europejskich ujętych w § 6517 w wysokości 4 856 490,27 zł.

³⁷ J.w.

³⁸ W tym 61 015 zł zwrócono w dniu 14.11.2012 r. oraz 952 788,32 zł - w dniu 15.01.2013 r.

niż zakładano koszty zakupu niektórych usług, energii, materiałów i wyposażenia; niższe niż zakładano, określone po opracowaniu operatów szacunkowych przez rzeczoznawców majątkowych, kwoty wydatków na wypłatę należności za zajęte grunty; opóźnienia w wykonaniu dokumentacji geodezyjnych przez wykonawców³⁹; brak możliwości udzielenia zamówienia (np. z powodu braku ofert niepodlegających odrzuceniu albo odstąpienia wykonawcy od podpisania umowy); brak możliwości sfinalizowania niektórych wykupów gruntów (np. z powodu nieobecności dotychczasowych właścicieli gruntów); odstąpienie SZMiUW od umowy zawartej z wykonawcą z uwagi na niedotrzymanie jej warunków; odstąpienie od wykonania prac projektowych w danym roku (m.in. z uwagi na konieczność skorelowania działań z aktualnie realizowanymi i planowanymi w tym obszarze inwestycjami i zadaniami, w tym działaniami realizowanymi przez inne jednostki). Oszczędności po przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych dotyczyły zwłaszcza zadań z zakresu bieżącego utrzymania wód i urządzeń wodnych (w zasadzie wszystkich zadań ujętych w planie rzeczowo-finansowym). Powstałe w ten sposób oszczędności, po aktualizacji planu, przeznaczano na inne zadania z tego zakresu. W ostatnich miesiącach roku budżetowego było to jednak niemożliwe z uwagi na zbyt małą ilość czasu na udzielenie zamówienia publicznego oraz zrealizowanie i rozliczenie zadania przez wykonawcę.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 320, 832-833, 993-994, 999, 1027-1028, 1040-1053, 1079-1082, 1086, 1087, 1095-1097, 1101-1107, 1111-1112]

Jednocześnie dokonano następujących zmniejszeń planu dotacji na 2012 r. na realizację ww. zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych”:

a) w rozdziale 01008 łącznie 5 617 737 zł, z tego na:

- utrzymanie (remont, konserwację i eksploatację) cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (§ 2210) - 1 067 394 zł, z tego 845 000 zł przeniesiono w ramach rozdziału 01008 z § 2210 do § 6510 oraz 2 394 zł przeniesiono z rozdziału 01008 do rozdziału 01095;
- inwestycje melioracyjne, w tym „Program dla Odry-2006” (§ 6510) - 209 210 zł;
- gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (PROW): łącznie 4 341 133 zł, z tego: § 6510 - 800 365 zł, § 6519 - 2 656 076 zł i § 6517 (w zakresie budżetu środków europejskich) - 884 692 zł.

b) w rozdziale 01078 (§ 2210 i § 6510) łącznie 5 589 274 zł, z tego na:

- usuwanie skutków powodzi w korytach cieków i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (§ 2210) - 2 617 001 zł;
- realizację „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” (§ 6510) - 2 972 273 zł.

O przesunięcie środków w kwocie 845 000 zł wnioskowano pismem z dnia 19.06.2012 r. (decyzja Wojewody z dnia 23.08.2012 r.), a o przesunięcie w kwocie 2 394 zł - pismem z dnia 06.11.2012 r. (decyzja Wojewody z dnia 14.11.2012 r.). Natomiast o pozostałe zmniejszenia planu wnioskowano do Wojewody pismami z dnia 06.11.2012 r.⁴⁰ (decyzje⁴¹ z dnia 14.11.2012 r. i 15.11.2012 r.), w związku ze zbliżającym się końcem roku budżetowego, w uzasadnieniu podając, że niższe wykorzystanie środków dotacji wynikało m.in. z oszczędności poczynionych w wyniku postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz z opóźnień powstałych w stosunku do założonych harmonogramów opracowywania dokumentacji technicznych⁴², a z uwagi na długotrwałe procedury nie jest już możliwe zrealizowanie do końca roku dodatkowych zadań.

³⁹ Z uwagi m.in. na trudności w uzyskaniu wszystkich potrzebnych uzgodnień i decyzji, jak decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach czy pozwolenie wodnoprawne.

⁴⁰ O zmniejszenie planu w rozdziale 01078 (w § 2210 - o kwotę 2 234 100 zł i w § 6510 - o kwotę 2 737 900 zł) wnioskowano już wcześniej, pismem z dn. 24.09.2012 r. Ponownie o zmniejszenia te wnioskowano w dniu 06.11.2012 r.

⁴¹ Zmniejszenia w rozdz. 01078 § 6510 - odpowiednio: zgodnie z decyzją Ministra Finansów z dnia 14.11.2012 r. i decyzją Wojewody z dnia 15.11.2012 r.; zmniejszenia w rozdz. 01008 i w rozdz. 01078 § 2210 - decyzje Wojewody z dnia 15.11.2012 r.

⁴² W tym m.in. opóźnienia w uzyskaniu niezbędnych, założonych w ww. harmonogramach, prawomocnych decyzji i uzgodnień, jak decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych czy pozwolenie wodnoprawne.

Plan po zmianach (po dokonaniu zwiększeń oraz zmniejszeń) w zakresie środków dotacji z budżetu państwa na realizację ww. zadania wyniósł 26 009 065 zł (ponadto, w zakresie budżetu środków europejskich, tj. w § 6517 - 5 643 924 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 315, 324, 328-333, 468-496, 525-527, 898, 938-963]

Nie stwierdzono przypadków zbyt późnego, niepełnego lub nierytmicznego otrzymywania od Wojewody przyznanych Województwu środków dotacji. Jedynie w przypadku środków finansowych potrzebnych na pokrycie dwóch faktur (z dnia 17.12.2012 r. i z dnia 19.12.2012 r.) dotyczących realizacji zadania „zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby, o której mowa w art. 46 w zw. z art. 29 ust. 1 i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego⁴³” (rozdz. 85195), nie dokonano wnioskowanego przez Województwo, celem zapłaty ww. faktur do końca roku, zwiększenia planu dotacji na 2012 r. W pozostałych przypadkach środki dotacji na realizację ww. zadania otrzymywano w 2012 r. po każdorazowym przesłaniu kopii faktur⁴⁴. Ponadto, w przypadku zadania „organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych” (rozdz. 85226) rytmiczne i harmonijne wydatkowanie środków dotacji, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, było utrudnione ze względu na zwiększenia tej dotacji dokonane dopiero w drugiej połowie 2012 r. (w lipcu 2012 r. i w październiku 2012 r.), pomimo zgłaszanych przez Województwo już na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2012 r. (w dniu 17.08.2011 r.) oraz pismem z dnia 18.01.2012 r. potrzeb w tym zakresie. Opisano to szczegółowo powyżej, w zakresie przyczyn zwrotów niewykorzystanych środków dotacji.

[Dowód: akta kontroli str. 551, 557, 561, 564, 594-600, 602-604, 608-610, 629-635, 642-647, 649, 662, 672, 679, 685, 827, 830-831]

W 2012 r. nie wystąpiły przypadki dochodzenia przez Województwo w postępowaniu sądowym dotacji celowych na realizację zadań zleconych jako należnego mu świadczenia⁴⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 370, 550, 562, 564, 558, 595, 653, 662, 672, 679, 685, 830]

Województwo zwracało się do Wojewody o zwiększenie środków dotacji celowych z budżetu państwa na realizację następujących zadań zleconych:

1) rozdziały 01008 i 01078 (zadanie „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych”) oraz rozdział 71095 (zadanie „wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa”):

Pismem z dnia 24.01.2012 r. przekazano do Wojewody, w nawiązaniu do pisma Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry-2006” z dnia 16.12.2011 r., projekt listy zadań proponowanych do dofinansowania w 2012 r. ze środków rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na „Program dla Odry-2006”. Wnioskowano o środki w łącznej kwocie 3 251 000 zł, a uzyskano 1 050 000 zł (rozdz. 01008 § 6510).

Pismem z dnia 09.01.2012 r. przekazano Wojewodzie, w odpowiedzi na pismo Wojewody z dnia 20.12.2011 r., listę proponowanych zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych planowanych do realizacji w 2012 r. Zadania te związane były m.in. z koniecznością usunięcia skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r. Wnioskowano o środki w łącznej kwocie 9 284 000 zł, a uzyskano 7 000 000 zł (rozdz. 01078 § 2210).

[Dowód: akta kontroli str. 324, 328, 332, 897, 899-912, 934, 937]

Pismem z dnia 09.02.2012 r. zwrócono się do Wojewody o podjęcie interwencji w Ministerstwie Finansów w sprawie przeznaczenia w 2012 r. dodatkowych środków finansowych z budżetu państwa na realizację w Województwie zadań z zakresu administracji rządowej określonych przepisami ustawy z dnia 18 sierpnia 2001 r. Prawo wodne⁴⁶ w łącznej wysokości 24 943 000 zł, z tego:

⁴³ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.), dalej zwana „ustawą o ochronie zdrowia psychicznego”.

⁴⁴ Związanych z zapewnieniem realizacji postanowień sądowych, według art. 46 w zw. z art. 29 i 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, dotyczących przyjęcia osób do szpitala psychiatrycznego lub domu pomocy społecznej, bez wymaganej zgody osoby tam kierowanej - usługi w zakresie zdrowia i opieki społecznej (transport sanitarny karetką z zespołem specjalistycznym).

⁴⁵ Na podstawie art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 ze zm.).

⁴⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.

- w rozdziale 01008 - łącznie o 18 275 000 zł (§ 2210 - 8 000 000 zł i § 6510 - 10 275 000 zł). W uzasadnieniu podano, że zabezpieczona na 2012 r. kwota dotacji nie pozwoli na pokrycie nawet najpilniejszych prac i najważniejszych potrzeb.
- w rozdziale 71095 - łącznie o 6 668 000 zł (§ 2210 - 1 000 000 zł i § 6510 - 5 668 000 zł). Na realizację tego zadania w 2012 r. nie przewidziano żadnych środków z budżetu państwa.

Decyzją Ministra Finansów z dnia 10.05.2012 r. zwiększono plan dotacji dla Województwa w rozdziale 01008 § 2210 o kwotę 7 820 000 zł (środki te pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa - cz. 83, poz. 50).

W pozostałym zakresie ww. wniosku o przyznanie Województwu dodatkowych środków nie uwzględniono. Pismem z dnia 05.06.2012 r. Dyrektor Wydziału Infrastruktury ŚUW poinformował Dyrektora Wydziału TW, że w powyższej sprawie Wojewoda zwrócił się odpowiednio do Ministra Środowiska oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskami o przyznanie dodatkowych środków na 2012 r., jednak po otrzymaniu stanowisk obu Ministrów „nie ma możliwości w roku bieżącym przyznania dodatkowych środków na powyższy cel”.

Realizację ww. zadań dofinansowano środkami własnymi Województwa, co szczegółowo opisano w punkcie III.2.3 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 324-325, 328, 332-333, 366, 368-369, 897, 913-933, 936]

Na wniosek Województwa, decyzją Wojewody z 23.08.2012 r., dokonano ponadto przeniesienia środków dotacji w rozdziale 01008 pomiędzy paragrafami 2210 i 6510, zwiększając w ten sposób środki dotacji w § 6510 o kwotę 845 000 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 328, 330, 897-898, 956-963]

2) rozdział 01095 (zadanie „wypłata odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną na obszarach obwodów łowieckich polnych i na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich”): Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie⁴⁷ zarząd województwa wypłaca wspomniane odszkodowania ze środków budżetu państwa. Na wypłatę w 2012 r. tych odszkodowań Województwo wnioskowało o środki dotacji w łącznej wysokości 14 165,31 zł. Jak podano w skierowanym do Wicewojewody piśmie z dnia 15.12.2011 r., szkody takie występują cyklicznie, a ich nasilenie następuje w miesiącach jesiennych. Województwu przyznano środki w łącznej kwocie 11 773 zł (pochodziły one z utworzonej na 2012 r. rezerwy Wojewody Śląskiego). Na wniosek Województwa dokonano też przeniesienia środków dotacji z rozdziału 01008 § 2210, zwiększając w ten sposób środki dotacji w rozdziale 01095 § 2210 o 2 394 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 325, 328, 330, 332, 334-335, 368-369, 898, 939, 953]

3) rozdział 75011 (zadanie „utrzymanie w samorządzie województwa stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej”): Pismem z dnia 18.07.2012 r. Województwo zwróciło się do Wojewody o przyznanie dodatkowych środków finansowych w kwocie 650 000 zł. Jak podano, kwota przyznanej dotacji nie zabezpieczała wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla pracowników realizujących zadania zleczone. Pismem z dnia 23.08.2012 r. Wojewoda poinformował, że nie ma możliwości zwiększenia planu dotacji na 2012 r. Realizację ww. zadania dofinansowano środkami własnymi Województwa, co szczegółowo opisano w punkcie III.2.3 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 320, 325, 542-544, 558-560, 562]

4) rozdział 75011 (zadanie „finansowanie działalności komisji przeprowadzających egzamin na przewodnika turystycznego i pilota wycieczek⁴⁸”, wynikające z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych): W dniu 03.07.2012 r. zwrócono się do Wojewody o zwiększenie dotacji na realizację ww. zadania, o kwotę 30 000 zł, z uwagi m.in. na zwiększoną w stosunku do lat poprzednich liczbę szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek. W dniu 20.07.2012 r. otrzymano odpowiedź odmowną. W 2012 r. przeprowadzono łącznie 25 egzaminów dla kandydatów na przewodników

⁴⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.

⁴⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.

turystycznych lub pilotów wycieczek. Przewidywano przeprowadzenie jeszcze dwóch egzaminów teoretycznych i praktycznych dla kandydatów na pilotów wycieczek (we wrześniu i w październiku - każdy z egzaminów dla ok. 100 osób) oraz jednego egzaminu z języka angielskiego (w listopadzie dla ok. 50 osób). Z powodu braku wystarczających środków dotacji celowej z budżetu państwa egzaminy te nie odbyły się.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 320, 325, 679, 682-683]

5) rozdział 85195 (na zadania wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, dotyczące zapewnienia realizacji postanowień sądowych, stosownie do art. 46 w zw. z 29 ust. 1 i art. 39 tej ustawy oraz pokrycie kosztów związanych z dokonywaniem oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, stosownie do art. 118 ust. 6 pkt 2 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy⁴⁹): Kolejnymi pismami wnioskowano o zwiększenie przyznanej na 2012 r. dotacji o kwotę: 40 000 zł (pisma z dn. 15.03.2012 r. i 21.05.2012 r.), 25 000 zł (pismo z dn. 23.08.2012 r.), 15 000 zł (pismo z dn. 24.10.2012 r.), 3 596,04 zł (pismo z dn. 17.12.2012 r.) oraz 747,50 zł (pismo z dn. 19.12.2012 r.). Konieczność zwiększenia dotacji uzasadniono wzrostem liczby postanowień sądowych o umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej oraz nakazów sądowych dotyczących zatrzymania i doprowadzenia osoby do szpitala psychiatrycznego i tym samym wzrostem kosztów za transport realizowany przez jednostki pogotowia ratunkowego na podstawie przedmiotowych postanowień i nakazów. W rezultacie dotację zaplanowaną na 2012 r. w rozdziale 85195 zwiększono łącznie o 34 000 zł (z tego 19 000 zł pochodziło z przesunięcia środków dotacji pomiędzy rozdziałami 85156 i 85195). Plan po zmianach wyniósł 44 000 zł, otrzymano 43 638,74 zł. Realizację zadań w rozdziale 85195 dofinansowano środkami własnymi Województwa, co szczegółowo opisano w punkcie III. 2.3 niniejszego wystąpienia.

6) rozdział 85212 (zadanie „realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”): Pismem z dnia 29.08.2012 r. wnioskowano o zwiększenie zaplanowanej dotacji o 276 000 zł, co uzasadniono potrzebą pokrycia kosztów związanych z obsługą zadania (z planowanym zwiększeniem zatrudnienia, stworzeniem nowych niezbędnych stanowisk pracy, zakupem materiałów i wyposażenia). Otrzymano dodatkowe środki w kwocie 233 358 zł (z rezerwy celowej - cz. 83, poz. 34).

7) rozdział 85226 (zadanie „organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych”): Pismem z dnia 18.01.2012 r. wnioskowano o dodatkowe środki dotacji w kwocie 1 979 300 zł. W uzasadnieniu podano, że przyznane środki finansowe (1 405 000 zł) są znaczne niższe od potrzeb zgłoszonych (3 384 300 zł), a tak wysoki niedobór finansowy może skutkować koniecznością ograniczenia liczby procedur adopcyjnych w regionie i dostępu do adopcji. Wspomniano też, że liczba funkcjonujących w regionie ośrodków adopcyjnych należy do największych w kraju. W rezultacie otrzymano dodatkowe środki w łącznej kwocie 1 740 119 zł (z rezerwy celowej - cz. 83, poz. 53). Realizację ww. zadania dofinansowano środkami własnymi Województwa, co szczegółowo opisano w punkcie III.2.3 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 326-329, 368-369, 592-600, 602-632, 636, 638, 640-645]

8) rozdział 90005 (zadanie „opracowanie programów ochrony powietrza dla obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości powietrza”): Pismem z dnia 12.04.2011 r. zwrócono się o zwiększenie kwoty dotacji założonej według materiałów planistycznych do ustawy budżetowej (do kwoty 200 000 zł). Z uwagi na nieprzyznanie Województwu środków dotacji we wnioskowanej wysokości (przyznano 104 000 zł), zadanie dofinansowano środkami własnymi Województwa, co szczegółowo opisano w punkcie III.2.3 niniejszego wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 321, 327, 369, 549-553, 555]

⁴⁹ Dokonywanie przez lekarza psychiatrę powożonego przez marszałka województwa, oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego przez innego lekarza, pielęgniarkę jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub kierującego akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i występowanie z wnioskiem do sądu o zarządzenie zatrzymania i doprowadzenia osoby przez Policję do szpitala psychiatrycznego.

2.2. W zakresie przekazywania dotacji z budżetu państwa do jednostek podległych badaniem objęto dotacje na realizację zadania „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” (w rozdziałach 01008 i 01078). Przekazywanie tych środków do ŚZMiUW, jako jednostki bezpośrednio realizującej ww. zadanie, odbywało się regularnie i bez zbędnej zwłoki:

- w przypadku zadań z zakresu bieżącego utrzymania cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (rozd. 01008 § 2210) oraz w przypadku inwestycji melioracyjnych, w tym w ramach „Programu dla Odry-2006” (rozd. 01008 § 6510) - na podstawie harmonogramów opracowanych przez ŚZMiUW, w oparciu o przewidywane płatności w danym miesiącu;
  - w przypadku zadań z zakresu usuwania skutków powodzi w korytach cieków i urządzeń melioracji wodnych podstawowych (rozd. 01078 § 2210), zadań realizowanych w ramach „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły” (rozd. 01078 § 6510) oraz zadań realizowanych w ramach PROW, działanie 125 (rozd. 01008 §§ 6517, 6519 i 6510) - na podstawie wniosków przygotowywanych przez ŚZMiUW, opiewających na kwoty wynikające z faktur wystawionych przez wykonawców zadań.
- Kwota dotacji z budżetu państwa otrzymana przez Województwo na realizację zadań zleconych w rozdziałach 01008 i 01078 odpowiadała kwocie środków przekazanych do ŚZMiUW.

Jednostki podległe, bezpośrednio realizujące zadania zlecone, nie kierowały do Urzędu monitoringu w sprawie przyspieszenia przekazywania środków dotacji na realizację wspomnianych zadań. Wnioski o dodatkowe środki, w tym m.in. opracowane przez jednostki bezpośrednio realizujące zadania, omówiono w punkcie III. 2.1 niniejszego wystąpienia, a w punkcie III.2.3 przedstawiono przypadki, w których konieczne było dofinansowanie realizacji zadań zleconych środkami własnymi Województwa.

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 324-327, 383-384, 389, 392-400, 402-403, 456-458, 830-831, 994, 1082, 1086-1087, 1137-1164565, 593-594, 596, 662, 830]

2.3. W 2012 r. Województwo dofinansowało realizację zadań z zakresu administracji rządowej i zleconych ustawami środkami własnymi w łącznej kwocie 6 058 094,26 zł, w tym zadań: remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych (rozd. 01008) - środkami w kwocie 615 265,34 zł; Pomoc techniczna PROW (rozd. 01041) - 193 989,38 zł; prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (rozd. 71012) - 454 574 zł; prowadzenie wojewódzkich baz danych wchodzących w skład krajowego systemu informacji o terenie⁵⁰ oraz zlecenie wykonania map tematycznych (rozd. 71013) - odpowiednio 1 564 877,50 zł i 331 989,30 zł; utrzymanie w samorządzie województwa stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej (rozd. 75011) - 1 016 953,03 zł; zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby, o której mowa w art. 46 w zw. z art. 29 ust. 1 i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz kontrola prawidłowości wydawania orzeczeń z zakresu medycyny i psychologii transportu⁵¹ (rozd. 85195) - odpowiednio 4 704,80 zł i 22 800 zł; organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych (rozd. 85226) - 15 000 zł; wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa⁵² (rozd. 71095) - 1 837 940,91 zł.

1) rozdział 71012: Środkami w kwocie 454 574 zł dofinansowano realizację przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zadania „prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego”, zgodnie z art. 41b ust. 3, w zw. z art. 7c pkt 1 oraz 6a ust. 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne⁵³. Potrzeby Województwa związane z realizacją zadań zleconych

⁵⁰ Pełna nazwa ww. zadania to: „prowadzenie wojewódzkich baz danych wchodzących w skład krajowego systemu informacji o terenie, w szczególności baz danych obiektów topograficznych, w tym opracowanie numerycznego modelu rzeźby terenu dla obszarów dolin rzecznych i terenów zalewowych rzek”.

⁵¹ Na realizację ww. zadania (kontroli prawidłowości wydawania orzeczeń z zakresu medycyny i psychologii transportu) Województwo nie otrzymało w 2012 r. środków dotacji z budżetu państwa.

⁵² Na realizację ww. zadania Województwo nie otrzymało w 2012 r. środków dotacji z budżetu państwa.

⁵³ Dalej zwanej „Prawem geodezyjnym i kartograficznym” (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz.1287 ze zm.).

Według art. 41 b ust. 3 tej ustawy z budżetu samorządu województwa finansowane są zadania związane z gromadzeniem, aktualizacją, uzupełnianiem, udostępnianiem i zabezpieczaniem zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz wyłączeniem materiałów z zasobu, celem realizacji zadań Marszałka Województwa

w rozdziale 71012, zgłoszone na etapie tworzenia budżetu państwa, były wyższe od przyznanych środków dotacji (zgłoszono potrzeby na kwotę 2 337 850 zł, a otrzymano dotację w kwocie 2 053 000 zł).

2) rozdział 71013: Realizację zadań zleconych w rozdziale 71013 dofinansowano środkami w łącznej kwocie 1 896 866,80 zł, na którą składały się: środki pozostałe po zlikwidowanym z dniem 31.12.2010 r. Wojewódzkim Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym⁵⁴, środki pochodzące z zaplanowanych na 2012 r. wpływów ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz środki z opłat za czynności związane z prowadzeniem tego zasobu⁵⁵. Potrzeby Województwa, związane z realizacją zadań zleconych w rozdziale 71013, zgłoszone na etapie tworzenia budżetu państwa, były wyższe od przyznanych środków dotacji (zgłoszono potrzeby na kwotę 500 000 zł, a otrzymano dotację w kwocie 129 000 zł na uzupełnienie i aktualizację Bazy Danych Obiektów Topograficznych).

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 564-567, 573, 575]

3) rozdział 75011: Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń⁵⁶ poniesione na pracowników realizujących zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (49,5 etatów) w 2012 r. wyniosły 3 162 950,57 zł. Ponieważ kwota otrzymanej dotacji (2 146 000 zł) nie pokryła potrzeb, powyższe wydatki dofinansowano środkami Województwa w kwocie 1 016 953,03 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 558-561]

4) rozdział 85226: Realizację zadania „organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych” dofinansowano kwotą 15 000 zł. Stosownie do art. 184 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd województwa należy organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych. Na podstawie art. 154 ust. 2 i art. 190 tej ustawy samorząd województwa mógł zlecić prowadzenie ośrodków adopcyjnych podmiotom niepublicznym⁵⁷. W wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Śląskiego w dziedzinie polityki społecznej w 2012 r. - prowadzenie ośrodka adopcyjnego na terenie Województwa świadczącego usługi dla dzieci przysposobianych, kandydatów do przysposobienia dziecka oraz osób, które przysposobiły dziecko, realizację tychże zadań powierzono dwóm niepublicznym ośrodkom adopcyjnym⁵⁸. Stosownie do pisma Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej ŚUW z dnia 29.12.2011 r. oraz komunikatu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 02.01.2012 r.⁵⁹, środki dotacji przeznaczono jedynie dla tych niepublicznych ośrodków adopcyjnych, o których mowa w art. 245 ww. ustawy⁶⁰. Wspomnianym wcześniej dwóm niepublicznym ośrodkom adopcyjnym (z których każdy miał ok. 40 postępowań adopcyjnych w toku) udzielono zatem wsparcia finansowego ze środków własnych Województwa.

---

wynikających z art. 7c pkt 1. Stosownie do art. 7c pkt 1 ustawy do zadań marszałka województwa należy w szczególności prowadzenie wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a zgodnie z art. 6a ust. 3 ustawy zadania organów administracji geodezyjnej i kartograficznej (w tym m.in. marszałka województwa wykonującego zadania przy pomocy geodety województwa wchodzącego w skład urzędu marszałkowskiego) wykonywane są jako zadania z zakresu administracji rządowej.

⁵⁴ Stosownie do art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.), środki te stały się dochodami budżetu województwa. W 2011 r. nie wykorzystano ich jeszcze w pełni.

⁵⁵ Stosownie do art. 41b ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z zasobów wojewódzkich, a także z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów są dochodami własnymi budżetu samorządu województwa.

⁵⁶ Wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składki społeczne, składki na Fundusz Pracy, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

⁵⁷ Stosując przy tym przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

⁵⁸ Ośrodek Adopcyjny i Pieczy Zastępczej w Bytomiu, prowadzony przez Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” oraz Ośrodek Adopcyjny Archidiecezji Katowickiej.

⁵⁹ Zamieszczonego na stronie internetowej www.mpips.gov.pl

⁶⁰ Stosownie do art. 245 ust. 1 ww. ustawy, podmiotom prowadzącym niepubliczne ośrodki adopcyjno-opiekuńcze przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których w 2010 r. przeprowadzono co najmniej 20 procedur adopcyjnych zakończonych przysposobieniem dziecka, marszałek województwa zleca prowadzenie ośrodka adopcyjnego na okres co najmniej 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5) w rozdziale 85195: W ramach realizacji zadania „zapewnienie realizacji postanowienia sądowego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby, o której mowa w art. 46 w zw. z art. 29 ust. 1 i art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego” ze środków własnych Województwa dokonano zapłaty dwóch faktur za transport sanitarny karetką wystawionych przez pogotowia ratunkowe na łączną kwotę 4 704,80 zł, w związku z nieprzyznaniem z budżetu państwa środków zapewniających ich pokrycie w 2012 r. W dniach 17.12.2012 r. i 19.12.2012 r. zwrócono się do Wojewody o zwiększenie kwoty zaplanowanej dotacji na 2012 r. (z przyznanych środków do wykorzystania pozostało wówczas jedynie 361,26 zł) celem pokrycia kosztów wskazanych w ww. fakturach. Wojewoda nie zwiększył kwoty dotacji na 2012 r., w związku z czym Zarząd Województwa, celem właściwej realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, podjął w dniu 21.12.2012 r. uchwałę dotyczącą zaangażowania środków własnych z budżetu Województwa i dokonania płatności przedmiotowych faktur. Otrzymane w 2013 r. od Wojewody środki w kwocie 4 704,80 zł przeznaczone na pokrycie kosztów roku bieżącego. Ponadto, w 2012 r. ze środków własnych Województwa w kwocie 22 800 zł sfinansowano realizację zadania „kontrola prawidłowości wydawania orzeczeń z zakresu medycyny i psychologii transportu”⁶¹. Finansowanie ww. zadania ze środków własnych Województwa wynikało, zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, z jego specyfiki i konieczności zachowania wyższych standardów. W 2012 r. i w latach wcześniejszych nie występowało do Wojewody o finansowanie realizacji tego zadania ze środków budżetu państwa.

[Dowód: akta kontroli str. 316, 597-599, 601, 608, 629-635, 642-643, 650]

6) rozdział 01041: Z budżetu Województwa sfinansowano wydatki niekwalifikowalne w ramach Pomocy Technicznej PROW (podatek VAT) na łączną kwotę 193 989,38 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 315]

7) rozdział 01008 i rozdział 71095: Wydatkowanie środków własnych Województwa na realizację zadań „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” oraz „wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa” było konieczne przede wszystkim z uwagi na „zbyt niskie lub nawet brak finansowania tych zadań z budżetu państwa oraz wysokie znaczenie społeczne realizowanych zadań”, a także „warunki geograficzno-klimatyczne Województwa Śląskiego predysponujące jego teren do częstego występowania zjawisk powodziowych, wymagające podejmowania działań w celu ograniczania ryzyka powodziowego”⁶².

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 827, 831-832]

a) Środkami w kwocie 615 265,34 zł dofinansowano realizację inwestycji melioracyjnych, w tym w ramach „Programu dla Odry-2006” (rozdział 01008). Potrzeby zgłoszone przez Województwo w tym zakresie były wyższe od przyznanych środków dotacji (co przedstawiono już w punkcie III.1.1 niniejszego wystąpienia).

Większą część środków Województwa (452 283,26 zł) przeznaczono na budowę suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu) w Krzanowicach, co związane było przede wszystkim z zaprzestaniem finansowania tego zadania ze środków budżetu państwa (zadanie to rozpoczęto w latach ubiegłych przy finansowaniu ze środków rezerwy celowej „Programu dla Odry-2006”). Wobec konieczności zakończenia inwestycji i przekazania zbiornika do użytkowania, Województwo podjęło działania w celu pozyskania środków z innych źródeł (oprócz środków własnych, także z WFOŚiGW). Dzięki temu powyższe zadanie zakończono w 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 315, 831, 835, 1093]

b) Zadanie „wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa”, obejmujące bieżące utrzymanie oraz zadania inwestycyjne na ww. wodach (wody publiczne tzw. pozostałe), sfinansowano ze środków Województwa w kwocie 1 837 940,91 zł (rozdział 71095). Na realizację tego zadania Województwo nie otrzymało

⁶¹ Stosownie do art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm., aktualnie: Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2012 r., zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 122 ust. 8 oraz art. 124b ust. 1 i 2 tej ustawy stanowią zadania z zakresu administracji rządowej.

⁶² Zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Dyrektora Wydziału TW (na pytanie skierowane do Dyrektora Wydziału).

dotacji celowej z budżetu państwa, pomimo zgłaszanych w tym zakresie wniosków. Na etapie tworzenia budżetu państwa, pismem z dn. 16.03.2011 r., Województwo zgłosiło potrzeby w ww. zakresie (w rozdziale 71095) na kwotę 10 028 000 zł (z tego: na bieżące utrzymanie - 4 000 000 zł oraz na zadania inwestycyjne - 6 028 000 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 316, 831-832, 325, 856, 864-869]

Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Dyrektora Wydziału TW, „pomimo dużego zaangażowania w realizację zadań zleconych, nie można było pozyskać środków na załatwienie znacznej części zaległych spraw związanych z regulacją stanu prawnego nieruchomości zajętych przez wody stanowiące własność Skarbu Państwa (uregulowanie stosunków własnościowych wymaga przygotowania dokumentacji niezbędnej do wydzielenia gruntów pokrytych wodami i przeprowadzenia procedury związanej z przejściem tych gruntów na własność Skarbu Państwa), co budzi ogromne zaniepokojenie Samorządu Województwa, zwłaszcza że rośnie liczba wniosków o uregulowanie tych kwestii”. Pismem z dnia 09.02.2012 r. zwrócono się o przyznanie Województwu dodatkowych środków na porządkowanie spraw własnościowych: w rozdziale 01008 o kwotę 5 005 000 zł (z tego: 1 308 000 zł na porządkowanie zaległych spraw własnościowych nieuregulowanych przed 1999 r. oraz 3 697 000 zł na porządkowanie bieżących spraw własnościowych, związanych z realizowanymi zadaniami inwestycyjnymi) oraz w rozdziale 71095 o kwotę 362 000 zł (z tego: 50 000 zł na sprawy zaległe i 312 000 zł na sprawy bieżące). Wnioskowanych dodatkowych środków Województwu w 2012 r. nie przyznano⁶³.

[Dowód: akta kontroli str. 832, 316, 324-325, 913-933, 1106]

Aby zwiększyć zakres rzeczowy realizowanych zadań, Województwo pozyskało środki również z innych źródeł, tj. z WFOŚiGW oraz samorządów gminnych. Środki te Województwo otrzymało na podstawie zawartych umów dotacji. W 2012 r. wydatkowano następujące kwoty: na zadanie „remonty, utrzymanie oraz budowę urządzeń melioracji wodnych podstawowych” - 4 131 757,86 zł ze środków WFOŚiGW oraz 123 612,87 zł ze środków gmin; na zadanie „wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód nieistotnych dla rolnictwa” (wody publiczne tzw. pozostałe) - 1 034 149,86 zł ze środków WFOŚiGW oraz 171 129,50 zł ze środków gmin.

[Dowód: akta kontroli str. 470, 472-473, 479, 481, 831-832, 1021-1022, 1093-1094, 1099, 1105-1106]

2.4. Szczegółowym badaniem objęto dwa zadania zlecone: 1) „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych (rozd. 01008 i 01078)”; 2) „wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe pasażerskie przewozy autobusowe utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów” (rozd. 60003). Ustalono:

Ad. 1) Jednostką bezpośrednio realizującą ww. zadanie i wykorzystującą przeznaczone na ten cel środki dotacji z budżetu państwa był ŚZMiUW.

W Wydziale TW, w ramach Referatu gospodarki wodnej, funkcjonował Zespół Nadzoru nad ŚZMiUW, do którego zakresu działania należało m.in. sprawowanie nadzoru nad statutową i finansową działalnością ŚZMiUW, w szczególności realizacja zatwierdzonych przez Marszałka rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz kontrola działalności finansowej i merytorycznej ŚZMiUW, a także udział we wdrażaniu PROW w zakresie nadzoru nad ŚZMiUW oraz nadzór nad jego współdziałaniem z WFOŚiGW.

[Dowód: akta kontroli str. 295-296, 309-310, 315, 817-825, 992]

W 2012 r. nadzór nad ŚZMiUW, w odniesieniu do realizacji przez tę jednostkę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wykonywany był w szczególności poprzez:

1) Badanie i zatwierdzanie (z upoważnienia Marszałka Województwa) planów rzeczowo-finansowych.

2) Badanie sprawozdań przygotowywanych przez ŚZMiUW, w tym sprawozdań budżetowych (Rb-50, Rb-27ZZ, Rb-ZN) oraz sprawozdań z realizacji zadań, które przedkładano następnie właściwym podmiotom, co szczegółowo opisano poniżej.

⁶³ Odpowiedzi udzielono wspomnianym już wcześniej pismem Dyrektora Wydziału Infrastruktury ŚUW z dnia 5.06.2012 r.

- 3) Przeprowadzanie kontroli w siedzibie ŚZMiUW oraz w terenie.
W 2012 r. Wydział TW przeprowadził w ŚZMiUW sześć kontroli i jedenaście wizytacji w terenie⁶⁴. Kontrole te oraz wizytacje były związane z wyjazdami do miejsca realizacji robót. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości (nie wykazały one konieczności zmniejszenia wysokości przyznanej pomocy dla badanych zadań).
- 4) Załatwianie wniesionych skarg dotyczących działalności ŚZMiUW. W 2012 r. wniesiono jedną skargę dotyczącą działalności ŚZMiUW, związaną z realizacją zadania zleconego „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” (skarga dotycząca braku regulacji stanu prawnego gruntów zajętych podczas regulacji cieku). W udzielonej odpowiedzi z dnia 28.02.2012 r. wskazano, że „przyczyną niezakończonych spraw jest niewystarczający poziom finansowania przez budżet państwa zadań z zakresu administracji rządowej” oraz że „na rok 2012 na cele związane z regulacją stanów własnościowych przyznano województwu wysoce niewystarczające środki finansowe”.
- 5) Uczestnictwo w oględzinach w terenie (w miejscu planowanych, realizowanych bądź zrealizowanych zadań). Oprócz wizytacji dotyczących zadań realizowanych w ramach PROW, pracownicy Wydziału (Referatu gospodarki wodnej) uczestniczyli w oględzinach w terenie (w 2012 r. w jednych), które dotyczyły ustalenia warunków prowadzenia robót, na podstawie art. 118 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁶⁵.
- 6) Inne czynności prowadzone w ramach nadzoru nad ŚZMiUW, jak m.in. uczestnictwo w interwencjach wnoszonych przez różne jednostki oraz osoby fizyczne lub formułowanie uwag do sposobu działania Zarządu, sprawdzanie sposobu załatwienia niektórych spraw, żądanie wyjaśnień w przypadku wątpliwości lub zobowiązanie Kierownictwa ŚZMiUW w uzasadnionych przypadkach do podjęcia określonych działań.

[Dowód: akta kontroli str. 525-527, 833-834, 964-988, 989-992, 995-996, 1001-1137]

ŚZMiUW opracował i przedłożył do Urzędu (Wydziału TW), a Urząd następnie przedłożył właściwym podmiotom⁶⁶ (m.in. do ŚUW) następujące sprawozdania z realizacji zadań za 2012 r., w tym m.in. zadania zleconego „remonty, utrzymanie oraz budowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych” i wykorzystania otrzymanych dotacji z budżetu państwa:

- 1) Informacje i sprawozdania o realizacji zadań współfinansowanych z rezerwy celowej „Programu dla Odry-2006”.
- 2) Sprawozdania i rozliczenia dotacji dotyczące zadań realizowanych z rezerwy celowej „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”.
- 3) Rozliczenia poszczególnych inwestycji finansowanych ze środków budżetu państwa, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁶⁷.
- 4) Sprawozdanie (informację) z wykorzystania środków dotacji udzielonych z budżetu państwa na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej za rok 2012.
- 5) Ponadto, w dniu 04.02.2013 r. Wydział TW przekazał Skarbnikowi Województwa, w celu sporządzenia sprawozdania z wykonania budżetu Województwa, sprawozdanie opisowe wraz z załącznikami z wykonania zadań realizowanych i nadzorowanych przez Wydział, w tym m.in. zadań zleconych za 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 991-992, 1021-1136]

Na podstawie zatwierdzonych planów rzeczowo-finansowych oraz stosownie do sprawozdań z realizacji zadań, środki dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych w rozdziałach 01008 i 01078 wykorzystano na następujące wydatki:

- 1) na bieżące utrzymanie cieków istotnych dla potrzeb rolnictwa i urządzeń melioracji wodnych podstawowych wykorzystano środki w łącznej kwocie 8 414 203,82 zł (rozd. 01008), z tego na:

⁶⁴ Ponadto, w 2012 r. jedną kontrolę w ŚZMiUW przeprowadził Wydział Kontroli i Audytu Urzędu, nie dotyczyła ona jednak zadań zleconych (rozdziałów 01008 i 01078), lecz działalności ŚZMiUW w ramach rozdziału 01006.

⁶⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz.1220 ze zm.

⁶⁶ Część z ww. sprawozdań i informacji przygotowanych przez ŚZMiUW weszła następnie w skład sprawozdań przygotowanych przez Wydział TW.

⁶⁷ Dz. U. Nr 238, poz.1579.

- sfinansowanie kosztów utrzymania 271 obiektów (w tym na utrzymanie 5 zbiorników wodnych oraz na konserwację cieków wodnych na długości 535,898 km i obwałowań na długości 242,291 km) - 7 938 385,12 zł (§ 4270);
- opracowanie operatów, ocen bądź ekspertyz dla 16 zadań (§ 4390) - 362 463,78 zł;
- pozostałe koszty związane z działalnością SZMiUW – 113 354,92 zł.

2) na inwestycje melioracyjne, w tym w ramach „Programu dla Odry-2006”, wykorzystano środki w łącznej kwocie 1 636 327,86 zł (rozd. 01008 § 6050), z tego na:

- budowę zbiornika przeciwpowodziowego oraz regulację koryta cieków - 22 833,08 zł;
- opracowanie dokumentacji przyszłościowej dla 6 zadań - 1 253 027,51 zł;
- regulację stanów prawnych gruntów zajętych pod koryta cieków i urządzenia melioracji wodnych podstawowych (wykupy bieżące i zaległe) - 360 467,27 zł.

3) na gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi w ramach realizacji działania 125 PROW wykorzystano środki budżetu państwa (rozd.01008) w wysokości: w § 6059 - 1 618 830,22 zł (wkład krajowy - współfinansowanie z budżetu państwa) oraz w § 6050 - 1 794 715,81 zł (koszty niekwalifikowalne, tj. VAT i inne koszty towarzyszące). Ponadto, w § 6057 (budżet środków europejskich - prefinansowanie) wykorzystano środki w kwocie 4 856 490,27 zł. Środki te wykorzystano na realizację 11 zadań w ramach PROW.

4) na realizację 23 zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych powstałych w wyniku powodzi w 2010 r. wykorzystano środki w łącznej kwocie 4 382 998,17 zł (rozd. 01078 § 4270).

5) na realizację „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, na podstawie umowy z dnia 12.07.2012 r.⁶⁸ wraz z aneksem z dnia 07.12.2012 r., wykorzystano środki w łącznej kwocie 6 255 450,94 zł (rozd. 01078 § 6050), z tego na:

- realizację 10 zadań dotyczących robót inwestycyjnych, odpowiednio na wałach przeciwpowodziowych lub w korytach cieków - 5 721 627,62 zł;
- opracowanie dokumentacji przyszłościowej dla 15 zadań - 435 988,90 zł;
- regulację stanów prawnych gruntów zajętych w wyniku realizacji zadań - 97 834,42 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 315-316, 525-527, 964-988, 991-992, 1021-1136]

Ad. 2) W 2012 r. ww. zadanie realizował Wydział Publicznego Transportu Zbiorowego Urzędu⁶⁹. Pomiędzy Województwem Śląskim a przewoźnikami, stosownie do art. 14 ust. 1 pkt 10 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa⁷⁰ oraz art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego⁷¹, zawarto w 2012 r. łącznie 40 umów regulujących zasady przekazywania przewoźnikom dopłat do biletów ustawowo ulgowych (wzór umowy oraz tryb jej zawarcia określono w załączniku do uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 3316/102/IV/2011 z dnia 01.12.2011 r.), z których 38 zawarto na okres 01.01.2012 r. - 31.12.2012 r., dwie (zawarte w dniach 04.06.2012 r. i 29.10.2012 r.) na okres odpowiednio 01.06.2012 r. - 31.12.2012 r. i 01.11.2012 r. - 31.12.2012 r., przy czym pierwszą z ww. umów rozwiązano na wniosek przewoźnika z dniem 20.09.2012 r. (przewoźnik ten w 2012 r. wystąpił o dopłaty tylko za jeden miesiąc, ponieważ od lipca 2012 r. nie wykonywał przewozów na objętej dopłatami linii).

Na podstawie ww. 40 umów przewoźnikom wypłacono środki (rozdział 60003 § 2630), pochodzące z otrzymanej przez Województwo dotacji celowej z budżetu państwa, w łącznej kwocie 28 921 015,01 zł (po uwzględnieniu zwrotów w łącznej wysokości 195,16 zł dokonanych w trakcie roku budżetowego przez dwóch przewoźników, w wyniku kontroli przeprowadzonych u nich przez pracowników Urzędu)⁷².

⁶⁸ Umowa o dofinansowanie ze środków dotacji celowej z budżetu państwa zadań realizowanych w 2012 r. przez samorząd województwa śląskiego w ramach „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” przyjętego uchwałą nr 151/2011 Rady Ministrów z dnia 09.08.2011 r., zawarta pomiędzy Skarbem Państwa - Wojewodą Śląskim oraz Województwem Śląskim.

⁶⁹ Dalej jako „Wydział TZ”.

⁷⁰ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 ze zm.

⁷¹ Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440 ze zm. Aktualnie (od 18.10.2012 r.): Dz. U. z 2012 r., poz. 1138.

⁷² Z tego 119 590,12 zł stanowiły dopłaty za grudzień 2011 r.

Urząd co kwartał przekazywał do ŚUW sprawozdania z wykorzystania środków dotacji. Sprawozdanie roczne przekazano w dniu 22.01.2013 r., a ujęte w nim dane odpowiadały danym wynikającym z ewidencji księgowej.

[Dowód: akta kontroli str. 686, 695, 700-704, 707-807]

Pracownicy Urzędu, stosownie do załącznika do uchwały Zarządu Województwa nr 141/114/IV/2012 z dnia 17.01.2012 r.⁷³, przeprowadzali czynności sprawdzające u przewoźników ubiegających się o dopłaty (którzy złożyli wniosek o dopłaty, przed zawarciem z nimi umowy) oraz kontrole u przewoźników otrzymujących dopłaty. W 2012 r. przeprowadzono czynności sprawdzające u czterech przewoźników (z tego dwa przypadki dotyczyły umów na 2013 r.) oraz cztery kontrole u przewoźników otrzymujących dopłaty w 2012 r. W wyniku czynności sprawdzających u przewoźników, z którymi zawarto umowy na 2012 r., nie stwierdzono nieprawidłowości. W wyniku trzech spośród ww. czterech kontroli stwierdzono nieprawidłowości. W dwóch przypadkach przewoźnicy dokonali zwrotu środków (w łącznej wysokości 195,16 zł), w trzecim przypadku zobowiązano przewoźnika do podjęcia stosownych działań⁷⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 795, 806, 808-810]

Szczegółowym badaniem objęto próbę obejmującą łącznie sześciu przewoźników i przekazane im w 2012 r. dopłaty, w tym trzech przewoźników, którzy otrzymali największe kwotowo dotacje oraz trzech, którzy otrzymali najmniejsze kwotowo dotacje. Łączna kwota dopłat przekazanych ww. sześciu przewoźnikom wyniosła 12 745 352,94 zł⁷⁵, co stanowiło 44,07% ogółu dopłat wypłaconych przewoźnikom w 2012 r. Ustalono, że:

1) Umowy z przewoźnikami odpowiadały wzorowi określonemu uchwałą Zarządu Województwa nr 3316/102/IV/2011 z dnia 01.12.2011 r., z wymaganymi załącznikami, w tym m.in. wykazem zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych objętych dopłatami.

2) Przewoźnicy składali miesięczne rozliczenia na stosownych formularzach, załączając do nich wymagane zgodnie z umową oświadczenia (m.in. oświadczenie, że przewoźnik posiadał w rozliczonym miesiącu aktualne zezwolenia) oraz dokumenty (w szczególności wydruki z kas fiskalnych potwierdzające sprzedaż biletów ulgowych). Rozliczenia te, po ich weryfikacji przez pracowników Wydziału TZ, stanowiły podstawę wypłaty przewoźnikom należnych dopłat.

3) Pięciu przewoźników złożyło wszystkie rozliczenia terminowo, tj. do 10. dnia miesiąca następnego. W jednym przypadku, w związku ze złożeniem przez przewoźnika rozliczenia za czerwiec po ww. terminie, środki dotacji przekazano mu dopiero w sierpniu (zamiast w lipcu), co odpowiadało postanowieniom umowy⁷⁶.

4) We wszystkich zbadanych przypadkach kwoty wypłacone przewoźnikom odpowiadały kwotom wynikającym z przedłożonych przez nich rozliczeń miesięcznych (z uwzględnieniem ewentualnych korekt bądź uzupełnień). Stosownie do umów, opłaty na grudzień wypłacono zaliczkowo w dniu 19.12.2012 r., a rozliczono je w miesiącu kolejnym (do dnia 10.01.2013 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 764, 793-807]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁷³ Załącznik pt. „Procedury sprawdzania przewoźników, wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie, ubiegających się o dopłaty oraz otrzymujących dopłaty do tych przewozów z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg w przewozach pasażerskich”.

⁷⁴ Do zapewnienia, by sprzedaż biletów miesięcznych odbywała się w pierwszych dniach miesiąca oraz do przesyłania wydruków przedstawiających datę sprzedaży biletów miesięcznych oraz do uzupełnienia rozkładów jazdy na przystankach i zamieszczenie cennika w pojeździe.

⁷⁵ Z tego: 61 539,33 zł tytułem dopłat za grudzień 2011 r., wypłaconych w styczniu 2012 r. ze środków dotacji na 2012 r. oraz 12 683 813,61 zł tytułem dopłat za poszczególne miesiące 2012 r.

⁷⁶ Zgodnie z § 4 ust. 4 zawartych z przewoźnikami umów, dostarczenie rozliczenia po terminie skutkowało przejściem płatności na kolejny miesiąc. Płatności dokonywano w terminie przewidzianym dla następnego miesiąca (np. za miesiąc czerwiec, zamiast w lipcu, dopiero w sierpniu).

3. Sprawozdawczość budżetowa.

Opis stanu
faktycznego

Sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego za IV kwartał⁷⁷ 2012 r. przekazano Wojewodzie (dysponentowi głównemu przekazującemu dotację) w dniu 07.02.2013 r. oraz do wiadomości Regionalnej Izbie Obrachunkowej i Delegaturze NIK w Katowicach w dniu 08.02.2013 r., w terminie określonym załącznikiem nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷⁸. Dane wykazane w sprawozdaniu odpowiadały danym wynikającym z ewidencji księgowej prowadzonej dla Urzędu oraz dla budżetu Województwa.

[Dowód: akta kontroli str. 488-538]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Opis stanu
faktycznego

W dniu 11.01.2012 r. zawarto porozumienie pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Wojewodę, a Samorządem Województwa w sprawie przekazywania środków z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji zgłoszonych do finansowania w ramach Pomocy Technicznej PROW⁷⁹. Wojewoda zobowiązał się do przekazania na rzecz Samorządu Województwa środków z budżetu państwa w łącznej wysokości 5 532 000 zł na wyprzedzające finansowanie realizacji operacji w ramach:

Schematu I - Wzmocnienie systemu zarządzania, monitorowania, kontroli i oceny stopnia realizacji PROW;

Schematu II - Działania informacyjne i promocyjne;

Schematu III - Stworzenie i utrzymanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich⁸⁰.

Kolejnymi aneksami do Porozumienia zmieniano kwotę wyprzedzającego finansowania ww. kosztów, ostatecznie do wysokości 5 224 912 zł⁸¹, w tym przewidziano finansowanie kosztów kwalifikowalnych⁸² realizacji następujących obszarów⁸³ (wg zał. nr 1 do Porozumienia) wyodrębnionych wg klasyfikacji budżetowej wydatków: wynagrodzenia osobowe pracowników (2 700 000 zł), składki na ubezpieczenia społeczne (497 762 zł), składki na Fundusz Pracy (69 600 zł), dodatkowe wynagrodzenia roczne (140 550 zł), zakup materiałów i wyposażenia (200 000 zł), zakup usług pozostałych (1 250 000 zł), podróże służbowe krajowe (110 000 zł), szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej (155 000 zł), zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii (70 000 zł), wydatki na zakupy inwestycyjne (32 000 zł).

⁷⁷ Sprawozdanie to obejmuje dane za wszystkie cztery kwartały 2012 r.

⁷⁸ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

⁷⁹ Zwane dalej „Porozumieniem”.

⁸⁰ Zwanej dalej „KSOW”.

⁸¹ Aneks nr 7 z 27.12.2012 r.

⁸² W podziale: 75% kosztów - refundacja z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (zwanego dalej EFRROW), 25% kosztów finansowane z budżetu państwa.

⁸³ Kwoty wg Aneksu nr 7 do Porozumienia.

Z otrzymanej, w ramach wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację ww. operacji, łącznej kwoty 5 224 912 zł wydatkowano 4 909 372,47 zł, tj. 93,96%. Niewykorzystane środki w kwocie 315 539,53 zł zwrócono w terminie⁸⁴ (15.01.2013 r.) na rachunek Wojewody Śląskiego.

[Dowód: akta kontroli str. 9-59, 157-159, 215-217, 388-, 17-518]

4.1. Według stanu na 07.03.2013 r. Urząd złożył do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁸⁵ 16 wniosków o przyznanie pomocy technicznej w ramach PROW na łączną kwotę 2 063 268 zł, tj. 42,03% kwoty wydatkowanej ze środków otrzymanych na podstawie Porozumienia. Do dnia 07.03.2013 r. ARiMR rozpatrzyła pozytywnie 6 z ww. wniosków⁸⁶ i zawarła z Samorządem Województwa 6 umów przyznania pomocy technicznej na łączną kwotę 1 540 079 zł.

Badaniem objęto dwie operacje, na realizację których złożono wnioski o płatność na łączną kwotę 1 463 021,73 zł (29,80% wszystkich wykonanych w ramach finansowania wyprzedzającego wydatków poniesionych w 2012 r. na Pomoc Techniczną PROW):

1) „Wynagrodzenie osób zaangażowanych we wdrażanie PROW 2007-2013 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.”, realizowaną w ramach Schematu I. W związku z realizacją tej operacji w dniu 24.10.2012 r. została zawarta pomiędzy ARiMR a Samorządem Województwa umowa przyznania pomocy technicznej nr 594/12, na podstawie której ARiMR zobowiązała się wypłacić⁸⁷ Województwu pomoc techniczną w formie refundacji poniesionych kosztów w wysokości nie wyższej niż 1 357 022 zł⁸⁸ (w tym: 75% kosztów kwalifikowalnych, refundowanych ze środków EFRROW, tj. 1 017 766,50 zł oraz 25% pochodzących z krajowych środków publicznych, tj. 339 255,50 zł). Pismem z dnia 13.12.2012 r. Marszałek Województwa Śląskiego⁸⁹ złożył wniosek o płatność w wysokości 1 357 021,11 zł (w tym 75% - refundacja z EFRROW w kwocie 1 017 765,82 zł, 25% - środki z budżetu państwa w kwocie 339 255,29 zł)⁹⁰.

2) „Wynagrodzenie osób zaangażowanych w stworzenie i utrzymanie krajowej sieci obszarów wiejskich w Województwie Śląskim wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.”, realizowaną w ramach Schematu III. W związku z realizacją tej operacji w dniu 24.09.2012 r. została zawarta pomiędzy ARiMR a Samorządem Województwa umowa przyznania pomocy technicznej nr 540/12, na podstawie której ARiMR zobowiązała się wypłacić⁹¹ Województwu pomoc techniczną w formie refundacji poniesionych kosztów w wysokości nie wyższej niż 106 006 zł⁹² (w tym: 75% kosztów kwalifikowalnych, refundowanych ze środków EFRROW, tj. 79 504,50 zł oraz 25% pochodzących z krajowych środków publicznych, tj. 26 501,50 zł). Pismem z dnia 23.11.2012 r. Marszałek złożył wniosek o płatność w wysokości 106 000,62 zł (w tym 75% - refundacja z EFRROW w kwocie 79 500,47 zł, 25% - środki z budżetu państwa w kwocie 26 500,15 zł)⁹³. Pismem z dnia 02.01.2013 r. ARiMR zawiadomiła Województwo, że ww. wniosek o płatność został oceniony pozytywnie. Z uwagi na otrzymane środki z budżetu państwa na wyprzedzające

⁸⁴ Określonym w art. 168 ufp.

⁸⁵ Zwana dalej „ARiMR”.

⁸⁶ Pozostałe wnioski są w trakcie rozpatrywania przez ARiMR.

⁸⁷ Na podstawie złożonego wniosku o płatność.

⁸⁸ 100% kosztów kwalifikowalnych.

⁸⁹ Zwany dalej „Marszałkiem”.

⁹⁰ W dniu 05.02.2013 r. wpłynęło do Urzędu wezwanie do usunięcia braków we wniosku o płatność pomocy technicznej. Pismem z 25.02.2013 r., przekazany został przez Urząd do ARiMR poprawiony wniosek o płatność w związku z realizacją operacji „Wynagrodzenie osób zaangażowanych we wdrażanie PROW 2007-2013 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.”. Wartość kosztów kwalifikowalnych wyszczególnionych we wniosku nie zmieniła się. Według stanu na dzień zakończenia niniejszej kontroli ww. wniosek był w trakcie rozpatrywania.

⁹¹ Na podstawie złożonego wniosku o płatność.

⁹² 100% kosztów kwalifikowalnych.

⁹³ W uprzednio złożonym wniosku o płatność, przekazany do ARiMR pismem z dnia 08.10.2012 r., podano całkowitą kwotę poniesionych wydatków w wysokości 106 005,37 zł, w tym: 79 504,03 zł do refundacji z EFRROW i 26 501,34 zł pochodzące z budżetu państwa. W związku z wezwaniem ARiMR do usunięcia braków we wniosku o płatność pomocy technicznej Urząd dokonał korekty tego wniosku.

finansowanie realizacji operacji w części krajowej kosztów kwalifikowalnych, kwota do wypłaty wyniosła 79 500,47 zł. Kwota powyższa została w dniu 16.01.2013 r. wpłacona przez ARiMR na rachunek bankowy Urzędu wskazany we wniosku o płatność, a następnie przekazana (w dniu 21.01.2013 r.) przez Urząd na rachunek budżetu państwa.

[Dowód: akta kontroli str. 109-112, 169-196,214, 251-290, 1170-1172]

Obie ww. operacje zostały zrealizowane w zakresie finansowo-rzeczowym, zgodnie z zawartymi umowami nr 540/12 i 594/12. Wysokości kwot wydatkowanych w kolejnych miesiącach I półrocza 2012 r. na wynagrodzenia dla pracowników Urzędu zaangażowanych w stworzenie i utrzymanie KSOW oraz we wdrażanie w Urzędzie PROW były zgodne/nie przekraczały kwot ujętych w ostatecznej wersji harmonogramu dokonywania wydatków, stanowiącym załącznik nr 1 do Porozumienia⁹⁴. Kwota ogółem wydatkowana w ramach realizacji ww. dwóch operacji (1 463 036,48 zł) była równa łącznej kwocie przewidzianej w ostatecznej wersji ww. harmonogramu.

[Dowód: akta kontroli str. 55-56, 87-103, 107-108, 113-124]

W I półroczu 2012 r. na wynagrodzenia osobowe pracowników Urzędu w ramach Pomocy Technicznej PROW wydatkowano (ze środków otrzymanych w ramach finansowania wyprzedzającego) 1 463 036,48 zł, w tym: 106 000,62 zł na wynagrodzenie osób zaangażowanych w stworzenie i utrzymanie KSOW w Województwie Śląskim (Schemat III), 1 357 021,11 zł na wynagrodzenia osób zaangażowanych we wdrażanie PROW w Urzędzie Marszałkowskim (Schemat I), 10 zł - kwota wydatkowana na wynagrodzenia w I półroczu 2012 r., ale nie ujęta w ww. wnioskach z powodu błędu w wyliczeniach oraz 4,75 zł – kwota wydatkowana w I półroczu 2012 r., która zgodnie ze stanowiskiem ARiMR nie była kosztem kwalifikowalnym⁹⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 85-106, 194-196, 220-221, 268-290]

Województwo zapewniło określony w umowach nr 540/12 i nr 594/12 udział w finansowaniu ww. operacji ze środków budżetu państwa w wysokości odpowiednio 26 501,15 zł oraz 339 255,29 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 54-56, 91-96, 98-103, 185-191, 196, 251-266]

4.2. Badaniem, pod kątem terminowości wpływu do Urzędu środków finansowych (płatności i dotacji), objęto dwie operacje, o których mowa w pkt 4.1 niniejszego wystąpienia. Środki finansowe (płatności i dotacje) na realizację ww. operacji wpływały do Urzędu w terminach i kwotach określonych w planie finansowym (w ostatecznej wersji⁹⁶), ujmującym miesięczne wypłaty środków budżetowych na rzecz Województwa⁹⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 9, 59-72, 384]

4.3. Według stanu na dzień 25.02.2013 r. ARiMR dokonała wypłat na rzecz Województwa w związku z realizacją w 2012 r. dwóch operacji w ramach Pomocy Technicznej PROW:

1) refundacja kosztów operacji „Publikacje oraz zamieszczanie ogłoszeń prasowych w gazetach w pierwszym półroczu 2012 r.” - w kwocie 3 201,86 zł;

2) refundacja kosztów operacji „Wynagrodzenia osób zaangażowanych w stworzenie i utrzymanie krajowej sieci obszarów wiejskich w Województwie Śląskim wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.” - w kwocie 79 500,47 zł.

Obie powyższe kwoty zostały przekazane na rachunek budżetu Wojewody Śląskiego odpowiednio w dniach: 31.12.2012 r. i 21.01.2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 85, 111-112, 125-129]

W związku z wykorzystaniem środków przekazanych w 2012 r. na rzecz Województwa w ramach Pomocy Technicznej PROW przeprowadzona została przez instytucje zewnętrzne jedna kontrola: ARiMR przeprowadziła kontrolę realizacji operacji „Wynagrodzenia osób zaangażowanych w stworzenie i utrzymanie krajowej sieci obszarów

⁹⁴ Kwoty ujęte w harmonogramie zgodnie z Aneksiem Nr 7 do Porozumienia.

⁹⁵ Koszt ubezpieczenia społecznego i FP od polisy ubezpieczeniowej. Kwota ta została przeksięgowana w grudniu 2012 r. z wydatków PROW (Dział 010, rozdział 01041) na wydatki Urzędu (Dział 750, rozdział 75018).

⁹⁶ Zgodnie z Aneksiem nr 7 do Porozumienia.

⁹⁷ Stanowiącym załącznik nr 2 do Porozumienia.

wiejskich w Województwie Śląskim wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.” W raporcie z ww. kontroli podano m.in., że wydatki poniesione w ramach operacji znajdowały odzwierciedlenie w skontrolowanych dokumentach oraz zapisach księgowych, operacja została zrealizowana w zakresie finansowym i rzeczowym zgodnie z umową 540/12. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień i nie sformułowano wniosków.

[Dowód: akta kontroli str. 130, 209-213]

W celu weryfikacji prawidłowości wydatkowania środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej PROW zbadano próbę wydatków poniesionych na realizację operacji „Wynagrodzenie osób zaangażowanych we wdrażanie PROW w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego wypłacone w pierwszym półroczu 2012 r.”. Całkowita kwota poniesionych wydatków kwalifikowalnych na realizację ww. operacji wyniosła 1 357 021,11 zł⁹⁸, z czego badaniem objęto wydatki w kwocie ogółem 271 678,01 zł, tj. 20,02%⁹⁹. Ustalono, że środki powyższe zostały wydatkowane prawidłowo, wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz obowiązującymi zasadami określonymi w „Wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczące Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.

[Dowód: akta kontroli str. 87-104, 152-156, 218-219, 267-275]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 15 marca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor
Edmund Sroka

Kontroler:
Maria Talik
specjalista kontroli państwowej

⁹⁸ W tym kwota 339 255,29 zł stanowiła dofinansowanie z budżetu państwa.

⁹⁹ Zbadano 69 wydatków: wynagrodzenia brutto i składki FUS pracodawcy dotyczące 7 pracowników Urzędu.

¹⁰⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.